АРХАНГАЙ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АРА-2024/93-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.open.audit.mn Архангай аймаг 2023 он	Дарга,Тэргүүлэх аудитор Т.Байгалмаа Утас:7033-3141 Цахим хаяг: Baigalmaat@audit.gov.mn Аудитын менежер Д.Нэргүйбаатар Утас: 7033-2860 Цахим хаяг: Nerguibaatard@audit.gov.mn Гэрээгээр аудит гүйцэтгэсэн Бизкон аудит ХХК Архангай аймаг дахь салбар Ахлах аудитор Ч.Анхбаяр Утас: 8511-6555 Цахим хаяг: ankha964@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан 5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан 5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан 6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан 7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан 8
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА 9
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 9
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 9
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал 9
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 10
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 11
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 12
4.1 Ерөнхий зүйл 12
4.2 Материаллаг байдал 13
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал 13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 13
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 14
4.5.1 Завсрын аудитын талаар 14
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн 14
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 14
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ 14
5.1 Албан шаардлага 15
5.2 Зөвлөмж 15
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ 16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
БГАҮТХ	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж
БШУЯ	Боловсрол шинжлэх ухааны яам
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
БШУГ	Боловсрол шинжлэх ухааны газар

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АРХАНГАЙ АЙМАГ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
Нутгийн захиргааны ордон, А корпус, 2 дугаар баг,
Эрдэнэбулган сум, Архангай аймаг, 65139,
Утас/Факс: (976) 7033 3141,
Цахим шуудан: arkhangai@audit.gov.mn

2024.02.25 № 128

танай ______________-ны №______________-т

ЖАРГАЛАНТ СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ Г.МӨНХТӨР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Архангай аймгийн Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан буруу илэрхийлэл нь материаллаг боловч өргөн тархаагүй гэж үзсэн бөгөөд санхүүгийн тайланд үзүүлэх нөлөөг эс тооцвол Жаргалант сумын Ерөнхий боловсролын сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно. Үүнд:

1. Үдийн цай, хоол хүнсний материалын тендер худалдан авах ажиллагааг зохион байгуулалгүй шууд гэрээ байгуулан 162,227.9 мянган төгрөгийн худалдан авалт хийсэн байна.

Дээрх зөрчил нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль болон санхүүгийн тайлангийн нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд 747,538.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсныг санхүүгийн тайланд тусгасан байна.

Аудитын гол асуудал

"Төрийн албаны зарим албан тушаалын цалингийн хэмжээ, доод хэмжээг шинэчлэн тогтоох тухай" Засгийн газрын 2023 оны 241 дүгээр тогтоолын дагуу тус байгууллагын албан хаагчдын үндсэн цалинг 2023 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс шинэчлэн баталсан. Үүнтэй холбоотойгоор цалин хөлс, нэмэгдэл урамшууллын зардал өмнөх оноос 27.0 хувиар өссөн байна.

Боловсрол, шинжлэх ухааны яам, Боловсролын үнэлгээний төвөөс багшийн болон байгууллагын гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр 2 дугаар түвшинд үнэлэгджээ.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус байгууллага нь 2023 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 11 үндсэн зорилтын хүрээнд 61 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилтийг аймгийн БШУГ-аас 98.0 хувьтай үнэлсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Т.БАЙГАЛМАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	173,035,883.83	282,619,411.21
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	60,244,480.00	159,064,643.38
31200	Банканд байгаа бэлэн мөнгө	60,244,480.00	159,064,643.38
31210	Төгрөг	60,244,480.00	159,064,643.38
31211	Төрийн сангийн харилцах	60,244,480.00	159,064,643.38
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	112,791,403.83	123,554,767.83
35100	Түүхий эд материал	83,425,892.83	81,906,602.83
35110	Тусгай зориулалттай материал	77,729,742.83	76,210,452.83
35130	Эм боох материал	5,696,150.00	5,696,150.00
35400	Хангамжийн материал	29,365,511.00	41,648,165.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,562,000.00	2,520,004.00
35420	Аж ахуйн материал	20,251,615.00	24,904,415.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	600,000.00	0
35450	Барилгын засварын материал	1,462,502.00	1,462,502.00
35460	Хүнсний материал	3,518,494.00	1,924,444.00
35470	Бусад хангамжийн материал	1,970,900.00	10,836,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	2,904,662,217.09	3,594,481,524.53
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,904,662,217.09	3,594,481,524.53
39200	Биет хөрөнгө	2,860,234,217.09	3,550,053,524.53
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,972,031,202.17	3,697,337,015.17
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-364,246,639.71	-423,541,101.07
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	231,085,463.00	289,982,963.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-82,190,081.67	-108,246,218.71
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	150,277,007.65	150,277,007.65
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-78,767,829.09	-92,190,184.05
39217	Ном	32,045,094.74	36,434,042.54
39300	Биет бус хөрөнгө	44,428,000.00	44,428,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	44,428,000.00	44,428,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,077,698,100.92	3,877,100,935.74
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,077,698,100.92	3,877,100,935.74
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,077,698,100.92	3,877,100,935.74
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	729,557,051.50	729,557,051.50
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	729,557,051.50	729,557,051.50
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	1,360,085,682.20	2,159,488,517.02
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-1,717,612,418.72	1,360,085,682.20
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,077,698,100.92	799,402,834.82
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	988,055,367.22	988,055,367.22
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,077,698,100.92	3,877,100,935.74

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,573,998,861.70	2,668,842,060.80
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,049,696,061.70	752,616,660.80
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,049,696,061.70	752,616,660.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,261,700.00	5,076,600.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,261,700.00	5,076,600.00
120009	Бусад орлого	0	1,800.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	2,941,132,717.87	747,538,260.80
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	104,301,643.83	0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,524,302,800.00	1,916,225,400.00

1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,434,487,500.00	1,873,356,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,434,487,500.00	1,873,356,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	89,815,300.00	42,868,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	89,815,300.00	42,868,500.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,496,300,760.78	1,869,439,225.98
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,496,300,760.78	1,869,439,225.98
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,396,342,678.78	1,797,564,228.04
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,027,869,809.00	1,305,486,958.62
210101	Үндсэн цалин	767,878,489.00	889,478,608.62
210102	Нэмэгдэл	228,683,817.00	343,719,783.00
210104	Урамшуулал	31,307,503.00	72,288,567.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	128,314,309.00	151,420,258.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	87,990,748.29	102,082,035.06
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,891,691.16	11,956,259.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,224,736.86	9,559,707.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,971,838.33	2,378,158.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,235,294.36	25,444,097.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	23,938,570.00	34,675,760.67
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,827,500.00	12,125,760.67
210302	Түлш, халаалт	17,052,620.00	22,550,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,058,450.00	0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	7,927,730.00	6,558,996.00
210401	Бичиг хэрэг	6,838,500.00	6,558,996.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,089,230.00	0
2105	Нормативт зардал	63,676,040.00	159,580,861.39
210502	Хоол, хүнс	63,676,040.00	159,580,861.39
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	12,473,300.00	0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,261,700.00	0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	8,211,600.00	0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,142,920.78	139,841,393.36
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,699,260.00	32,376,240.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,027,910.00	8,692,200.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	87,415,750.78	98,772,953.36
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	99,958,082.00	71,874,997.94
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	99,092,950.00	69,084,400.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	84,859,750.00	40,360,600.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,233,200.00	28,723,800.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	865,132.00	2,790,597.94
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	865,132.00	2,790,597.94
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	3,077,698,100.92	799,402,834.82
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	3,077,698,100.92	799,402,834.82

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,528,564,500.00	1,921,303,800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	4,261,700.00	5,078,400.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	4,261,700.00	5,078,400.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	4,261,700.00	5,076,600.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	4,261,700.00	5,076,600.00
120009	Бусад орлого	0.00	1,800.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,524,302,800.00	1,916,225,400.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,434,487,500.00	1,873,356,900.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	1,434,487,500.00	1,873,356,900.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	89,815,300.00	42,868,500.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	89,815,300.00	42,868,500.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,417,374,770.00	1,781,429,636.62

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,417,374,770.00	1,781,429,636.62
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,314,949,888.00	1,658,163,988.68
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,027,483,605.00	1,305,486,958.62
210101	Үндсэн цалин	767,665,311.00	889,478,608.62
210102	Нэмэгдэл	228,510,791.00	343,719,783.00
210104	Урамшуулал	31,307,503.00	72,288,567.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	128,272,213.00	149,761,258.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	87,926,884.19	102,082,035.06
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,884,136.75	11,956,259.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,222,053.35	9,559,707.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,974,738.87	2,378,158.51
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	19,264,399.84	23,785,097.50
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	22,568,970.00	34,959,402.06
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,827,500.00	13,009,402.06
210302	Түлш, халаалт	15,683,020.00	21,950,000.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,058,450.00	0.00
2105	Нормативт зардал	65,448,200.00	71,476,700.00
210502	Хоол, хүнс	65,448,200.00	71,476,700.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,559,100.00	5,118,500.00
210604	Урсгал засвар	2,559,100.00	5,118,500.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15,210,300.00	16,124,200.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,261,700.00	5,076,600.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	10,948,600.00	11,047,600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	53,407,500.00	75,236,970.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,984,500.00	58,665,570.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,423,000.00	16,571,400.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	102,424,882.00	123,265,647.94
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	101,559,750.00	120,475,050.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	87,326,550.00	91,751,250.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	14,233,200.00	28,723,800.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	865,132.00	2,790,597.94
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	865,132.00	2,790,597.94
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	111,189,730.00	139,874,163.38
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	50,945,250.00	41,054,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	50,945,250.00	41,054,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	50,945,250.00	41,054,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	50,945,250.00	41,054,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-50,945,250.00	-41,054,000.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	60,244,480.00	98,820,163.38
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	60,244,480.00
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	60,244,480.00	159,064,643.38

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Данс ны Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	729,557,051.50	988,055,367.22	-1,717,612,418.72	0
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	729,557,051.50	988,055,367.22	-1,717,612,418.72	0
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	3,077,698,100.92	3,077,698,100.92

10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	729,557,051.50	988,055,367.22	1,360,085,682.20	3,077,698,100.92
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	729,557,051.50	988,055,367.22	1,360,085,682.20	3,077,698,100.92
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	729,557,051.50	988,055,367.22	1,360,085,682.20	3,077,698,100.92
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	799,402,834.82	799,402,834.82
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	729,557,051.50	988,055,367.22	2,159,488,517.02	3,877,100,935.74

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон / төгрөгөөр /

Дансны Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,981,546,700.00	1,819,693,338.68	161,853,361.32	91.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,938,678,200.00	1,779,615,136.62	159,063,063.38	91.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,814,069,400.00	1,659,140,086.62	154,929,313.38	91.46
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,430,371,600.00	1,305,486,958.62	124,884,641.38	91.27
210101	Үндсэн цалин	955,427,400.00	889,478,608.62	65,948,791.38	93.1
210102	Нэмэгдэл	392,223,800.00	343,719,783.00	48,504,017.00	87.63
210104	Урамшуулал	82,720,400.00	72,288,567.00	10,431,833.00	87.39
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	178,796,900.00	149,761,258.00	29,035,642.00	83.76
210201	Тэтгэврийн даатгал	121,581,900.00	102,082,035.06	19,499,864.94	83.96
210202	Тэтгэмжийн даатгал	14,303,700.00	11,956,259.52	2,347,440.48	83.59
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	11,443,000.00	9,559,707.41	1,883,292.59	83.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,860,800.00	2,378,158.51	482,641.49	83.13
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	28,607,500.00	23,785,097.50	4,822,402.50	83.14
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	37,749,700.00	34,959,402.06	2,790,297.94	92.6
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,649,700.00	13,009,402.06	2,640,297.94	83.1
210302	Түлш, халаалт	21,950,000.00	21,950,000.00	0.00	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	150,000.00	0.00	150,000.00	0.0
2105	Нормативт зардал	71,476,700.00	71,476,700.00	0.00	100
210502	Хоол, хүнс	71,476,700.00	71,476,700.00	0.00	100
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,118,800.00	5,118,800.00	0.00	100.0
210604	Урсгал засвар	5,118,800.00	5,118,800.00	0.00	100.0
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,124,200.00	16,124,200.00	0.00	100
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,076,600.00	5,076,600.00	0.00	100
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	11,047,600.00	11,047,600.00	0.00	100
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	117,300,000.00	116,290,970.00	1,009,030.00	99.14
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	100,728,600.00	99,719,570.00	1,009,030.00	99
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	16,571,400.00	16,571,400.00	0.00	100
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	124,608,800.00	120,475,050.00	4,133,750.00	96.68

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	124,608,800.00	120,475,050.00	4,133,750.00	96.68
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	95,885,000.00	91,751,250.00	4,133,750.00	95.69
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	28,723,800.00	28,723,800.00	0.00	100
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,981,546,700.00	1,918,511,702.06	63,034,997.94	96.89
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,873,356,900.00	1,873,356,900.00	0.00	100
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	1,873,356,900.00	1,873,356,900.00	0.00	100
	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	42,868,500.00	40,078,202.06	2,790,297.94	
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	65,321,300.00	5,076,600.00	60,244,700.00	7.77
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,076,600.00	5,076,600.00	0.00	100
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	60,244,700.00	0	60,244,700.00	0
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0	60,244,480.00	-60,244,480.00	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0	159,064,643.38	-159,064,643.38	
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	1	1	0	
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	0	
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	79	79	0	
620001	Удирдах ажилтан	1	1	0	
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	46	46	0	
620003	Үйлчлэх ажилтан	32	32	0	
620004	Гэрээт ажилтан	0	0	0	
63	СУРАЛЦАГЧДЫН ТОО (ЖИЛИЙН ДУНДЖААР)	0	0	0	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар алдаа [1] илрээгүй.Харин залруулагдаагүй нийт 164,768.0 мянган төгрөгийн зөрчил[2] илэрсэнд зөрчлийг арилгах 1 албан шаардлага, 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

Аудитаар залруулагдаагүй 2 зөрчилтэй асуудлын материаллаг алдаа зөрчил нь 164,768.0 мянган төгрөг бөгөөд тогтоосон материаллаг байдлын дүн 13,870.8 мянган төгрөгөөс их байгаа тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

[1] Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

[2] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

3.1 Албан шаардлага

5.1.1 Үдийн цайны хоолны 71,476.7 мянга, дотуур байрны хоолны 91,751.3 мянга нийт 163,228.0 мянган төгрөгийн 2 тендерийг тендер зарлаагүй шууд гэрээгээр худалдан авалт хийсэн зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмч хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 3.1 “Улс, орон нутгийн төсөв болон захиалагчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авахад энэ хуулийг дагаж мөрдөнө”, 34.1 “Захиалагч нийт төсөвт өртөг нь харьцуулалтын аргаар худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаараас хэтрээгүй бараа, ажил, үйлчилгээний тендер шалгаруулалтыг харьцуулалтын аргаар цахим системд үнийн санал дуудаж зохион байгуулж болно” гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

<u>*Шийдвэрлэсэн нь*</u>: Зөрчлийг давтан гаргахгүй байх албан шаардлага хүргүүлэх

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

5.1.1 Цалингийн бичилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Цалингийн журналын бичилтийг шалгахад 1-12 сарын 1,305,486.9 мянган төгрөгийн олговол зохих цалингийн дүнгээр цалингийн зардлын данс руу бичилт хийгээгүй, НДШ, ХХОАТ, гарт олгох дүнгээр зардал руу бичилт хийсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Сангийн сайдын 2006 оны 11 сарын 27-ны 388 дугаар тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар баталсан "Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар"-ын 3.6, 3.7, 3.8, 3.9-д заасныг тус тус хэрэгжүүлээгүй байна.

<u>*Өгсөн зөвлөмж*</u>: Олговол зохих цалингийн дүнгээс цалингийн тооцоо үүсгэн гаргт олгох цалин,НДШ, ХХОАТ-тай холбоотой бичилтүүдийг үнэн зөв хийж хэвших

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 15-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

5.1.1 Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 2 ш өнгөт принтер болох үндсэн хөрөнгийг аж ахуйн бараа материалын дансанд 1,540.0 мянган төгрөгөөр бүртгэсэн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1. "Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно.”, УСНББОУС 17-д "Үндсэн хөрөнгийн зүйлийг дараах тохиолдолд хөрөнгө хэмээн хүлээн зөвшөөрнө”, ТӨБЗГ-ын 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 4.1.3. "Энэ журмын 4.1.1-д заасан хөрөнгийг хүлээн авч буй хуулийн этгээд тухайн иргэн, хуулийн этгээдийн зөвшөөрлийг албан ёсоор авч үндсэн болон эргэлтийн хөрөнгөөр нь ангилан, ашиглах хугацаа, чанар байдлыг нь харгалзан ашигласан хугацааны элэгдэл, хорогдлын шимтгэлийг тооцож данс бүртгэлдээ тусгана" гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

<u>*Өгсөн зөвлөмж*</u>: Хөрөнгийг УСНББОУС болон ТӨБЗГ-ын 271 дүгээр тогтоолын дагуу үндсэн хөрөнгөд бүртгэх арга хэмжээг авах

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д “Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэсэн заалтын дагуу зөвлөмжийн мөрөөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2024 оны 03 дугаар сарын 25-ны дотор ирүүлнэ үү.

Зөвлөмжийн биелэлтийг тооцож, нотлох баримтыг хангуулан 2024 оны 06 дугаар сарын 15-ны дотор Архангай аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Олговол зохих цалингаас тооцоо үүсгэн бичилт хийгээгүй	1	0					1	0				
Тендер ХАА зарлаагүй худалдан авалт хийсэн	1	163,228.0			1	163,228.0						
Үндсэн хөрөнгийг ААМ-д бүртгэсэн	1	1,540.0					1	1,540.0				
Дүн	3	164,768.0			1	163,228.0	2	1,540.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Мэдээлэл байршуулаагүй	1	0					1	0
Дүн	1	0					1	0
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	1	0					1	0